

Dokument nr. 8:102

(2004-2005)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene
Heikki Holmås og Ågot Valle

Forslag fra stortingsrepresentantene Heikki Holmås og Ågot Valle om tiltak for barn som har sittet lenge i mottak

Til Stortinget

BAKGRUNN

I Dokument nr. 8:50 (2003-2004) fremmet representantene Heikki Holmås, Audun Bjørlo Lysbakken, Magnhild Meltveit Kleppa og Rune J. Skjælaaen følgende forslag:

1. Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til ordning for foreldelse av avslag om opphold for barnefamilier som har bodd lenge i asylmottak, med mulighet til å søke på nytt.
2. Stortinget ber Regjeringen gi de barnefamilier som pr. i dag har vært i norske mottak i tre år eller lenger, mulighet til å omfattes av en slik ordning, og å få sakene sine grundig behandlet på nytt med en sterk presumpsjon om at oppholdstillatelse innvilges."

Under behandlingen av forslaget, i Innst. S. nr. 210 (2003-2004), samlet komiteen seg om det følgende:

"Komiteen har merket seg at flere barn og deres familier har blitt sittende mange år i asylmottak eller på annen måte oppholdt seg i Norge, også etter at de har fått endelig avslag på sine søknader. Komiteen viser til at det kan være flere og sammensatte årsaker til at slike situasjoner oppstår. Uavhengig av årsaker har norske myndigheter, også overfor disse barna, ansvar for å sikre barn de rettigheter som er nedfelt i norsk lov, blant annet gjennom implementeringen av FNs konvensjon for barns rettigheter. Komiteen vil

understreke at barnevernlovens bestemmelser om tjenester og tiltak gjelder for alle som oppholder seg i Norge, og at det er viktig at barnevernet gir barn i mottak den beskyttelse som følger av loven.

Komiteen har forståelse for at det å leve med en slik uavklart situasjon over lang tid kan ramme barn og unge sterkt, noe som også er synliggjort av en del av de barna som for tiden sitter i norske asylmottak. Komiteen viser til UDIs rapport av 10. april 2003 om lengeværende i mottak, der denne problemstillingen blant annet beskrives. Komiteen deler forslagsstillerens syn om at de barnefamilier som pr. i dag har blitt værende i mottak i lang tid må få muligheten til å få sakene sine vurdert på nytt."

Videre slo komiteen fast:

"... etatene er instruert til å prioritere behandlingen av omgjøringsanmodninger som fremmes av barn eller barnefamilier som har blitt værende i to år eller mer etter at endelig avslag på deres asylsøknader er gitt. Det fremgår også av brevet at omgjøringsanmodningene må fremmes i løpet av mai 2004.

Komiteen vil påpeke at denne fristen må forlenges noe etter Stortingets vedtak i denne sak, og ber departementet fastsette fristen til 1. juli 2004."

Den fornyete behandlingen skulle baseres på følgende prinsipper:

"Komiteen vil understreke at en ny behandling må bygge på en generøs vurdering med utgangspunkt i barnas konkrete situasjon, menneskelige hensyn og FNs barnekonvensjon art. 3 der det slås fast at "barnets beste skal være et grunnleggende hensyn"."

Som følge av dette utferdiget Kommunal- og regionaldepartementet en midlertidig forskrift som grunnlag for Utlendingsnemndas (UNE) fornyede behandling. Som følge av behandlingen sendte UNE 8. desember 2004 ut pressemelding der de slo fast at

når 102 av 105 saker var behandlet hadde 234 barn og 159 voksne fått opphold.

Komiteen ba under behandlingen Regjeringen om å fremme forslag for Stortinget om:

"Komiteen vil fremholde betydningen av systematisk arbeid for å sikre en saksbehandlingsprosess som forhindrer at barn får unødig lange opphold i mottak. Herunder gjelder også at det sørges for rask effektivering av vedtak. Komiteen ber Regjeringen utrede denne problemstillingen nærmere og komme tilbake til Stortinget med en redegjørelse i egnet sak."

Dette ble fulgt opp av saksordfører Anita Apeltun Sæle fra regjeringspartiet Kristelig Folkeparti som under debatten i saken uttalte:

"Så vil eg presisera at dette er ei eingongssak, og komiteen er oppteken av at ein må arbeida systematisk for å sikra ein saksbehandlingsprosess som hindrar at barn i framtida får altfor lange uavklara opphold i Noreg. Vi vil slett ikkje ha ein ny, liknande runde om lengeverande barn om tre-fire års tid. Likevel ser vi at problemstillinga ikkje er enkel, heller ikkje eineståande for Noreg, og komiteen ber derfor Regjeringa om å greia ut problemstillinga og så komma tilbake til Stortinget med ei utgreiing i eigna sak."

Dette har Regjeringen ikke gjort, og i svar av 31. mai 2005 til spørsmål fra Heikki Holmås sier statsråd Erna Solberg:

"I brev datert 17. juni 2004 informerte jeg kommunalkomiteen i Stortinget om at mitt departement ville iverksette en midlertidig tilleggsforskrift til utlendingsloven, med retningslinjer for hvilke kriterier som skal vektlegges i den enkelte sak. I samme brev informerte jeg om at skjæringstidspunktet ble satt til hhv. 1. juli 2001 for når søknad om asyl måtte være registrert innen, og 1. juli 2003 for når endelig avslag måtte foreligge. Forskriften trådte i kraft 15. juli 2004, og Utlendingsnemnda hadde i januar 2005 ferdigbehandlet alle sakene som falt inn under forskriften. Jeg har ikke planer om å komme tilbake til Stortinget med en vurdering av problemstillingen utover dette."

I samme brev gjør statsråden rede for at:

"Informasjon fra UDI viser at pr. 1. mai 2005 bodde det totalt 254 barn i norske asylmottak som hadde søkt om asyl for mer enn 3 år siden. De aller fleste av disse er fortsatt under 18 år, mens 38 er over 18 år. De fleste barna har endelig avslag, mens ca. 50 fremdeles er i en asylsøknadsprosess."

Forslagsstillerne mener det, i tråd med hva en enstemmig komité ba om i Innst. S. nr. 210 (2003-2004), er behov for en gjennomgang av hvordan det kan unngås at barn blir sittende lenge i mottak. Inntil dette skjer mener forslagsstillerne at det er behov for å gjenta prosedyren fra 2004 med å gi fornyet behandling av sakene etter retningslinjene fra en enstemmig komité i Innst. S. nr. 210 (2003-2004):

"Komiteen vil understreke at en ny behandling må bygge på en generøs vurdering med utgangspunkt i barnas konkrete situasjon, menneskelige hensyn og FNs barnekonvensjon art. 3 der det slås fast at "barnets beste skal være et grunnleggende hensyn"."

Forslagsstillerne legger videre til grunn at de familiene og barna dette gjelder får være i Norge til sakene deres er ferdigbehandlet.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen gjenta prosedyren fra 2004 med å gi fornyet behandling av asylsakene til barn som har oppholdt seg i landet etter asylsøknad i mer enn tre år. En ny behandling må bygge på en generøs vurdering med utgangspunkt i barnas konkrete situasjon, menneskelige hensyn og FNs barnekonvensjon artikkel 3 der det slås fast at "barnets beste skal være et grunnleggende hensyn".

14. juni 2005